

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΤΟΠΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

ΜΗΛΕΩΝ - ΠΗΛΙΟΥ

Παρουσίαση και δραστηριότητες

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΤΟΠΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΗΛΕΩΝ ΠΗΛΙΟΥ

ΜΗΛΙΕΣ - ΠΗΛΙΟ
370 10 ΒΟΛΟΣ

ΩΡΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

15 Ιουνίου - 15 Σεπτεμβρίου

Τετάρτη - Σάββατο 10.00 π.μ. - 2.30 μ.μ. & 7.00 μ.μ. - 9.00 μ.μ.

Κυριακή 10.00 π.μ. - 2.30 μ.μ.

16 Σεπτεμβρίου - 14 Ιουνίου

Τετάρτη - Κυριακή 10.00 π.μ. - 2.00 μ.μ.

Το φυλλάδιο είναι προσφορά του ζεύγους
Κώστα και Ελένης-Φαίη Σταμάτη,
ιδρυτών της λαογραφικής συλλογής που αργότερα δωρήθηκε
στην Κοινότητα Μηλεών.

Αθήνα Δεκέμβριος 2018

ΜΗΛΙΕΣ – ΚΕΦΑΛΟΧΩΡΙ ΤΟΥ ΠΗΛΙΟΥ

Το Πήλιο είναι μια από τις πιο όμορφες περιοχές της πατρίδας μας.

Το κλίμα είναι ήπιο, τα νερά από τις πηγές κυλάνε ασταμάτητα και η θέα της θάλασσας δεν χάνεται ποτέ. Οι πλαγιές του βουνού είναι πνιγμένες στις οξιές και καστανιές, τους πλατάνους και τις αγριοκουμαριές. Οι ελιές απλώνουν το άσημί τους πράσινο και αμέτρητα αγριολούλουδα φυτρώνουν δίπλα-δίπλα.

Καθώς ανηφορίζουμε, συναντάμε τις Μηλιές, ένα χωριό με πλούσια ιστορία και αξιόλογα στοιχεία της τοπικής παράδοσης.

Άποψη του χωριού Μηλιές

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΙΔΡΥΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

Το 1982 εγκαινιάζεται στις Μηλιές με ιδιωτική πρωτοβουλία του ζεύγους Σταμάτη, λαογραφική συλλογή που παρουσιάζει εικόνες και στοιχεία του χωριού, τυπώνεται χάρτης του χωριού που διευκολύνει την περιήγηση, αφίσα με το μαγευτικό τοπίο του σταθμού Μηλεών και κάρτες με τα σημαντικά τοπικά αξιοθέατα.

Πέντε χρόνια αργότερα, το εκθεσιακό υλικό της ιδιωτικής αυτής συλλογής εμπλουτισμένο, δωρίζεται στην Κοινότητα Μηλεών για να μεταστεγαστεί στο νέο ιδιόκτητο κτίριό της στην κεντρική πλατεία με την δωρήτρια Ελένη-Φαίη Σταμάτη διευθύντριά του.

Στο νέο χώρο, το Μουσείο γίνεται ευρύτερα γνωστό και συμβάλλει στην παραδοσιακή ζωή των Μηλεών.

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

Το Μουσείο έχει οργανωθεί για να λειτουργεί σαν εκπαιδευτικός χώρος ώστε να διατηρεί ζωντανή την πολιτιστική κληρονομιά του τόπου. Προβάλλει κατά ενότητες, με κείμενα, πλούσιο φωτογραφικό υλικό και αντικείμενα την ιστορία του χωριού και την παραδοσιακή ζωή των κατοίκων του.

Είσοδος του Μουσείου

ΞΕΝΑΓΗΣΗ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΦΥΛΛΑΔΙΑ - ΠΩΛΗΤΗΡΙΟ

Η υπάλληλος που έχει την επιμέλεια του Μουσείου ξεναγεί τους επισκέπτες. Για τους ξένους έχει προβλεφθεί έντυπη και μαγνητοφωνημένη ξενάγηση στην αγγλική, γαλλική και γερμανική γλώσσα.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΦΥΛΛΑΔΙΑ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

Το Μουσείο έχει μελετήσει και διαθέτει σειρά εκπαιδευτικών φυλλαδίων προσφέροντας στα παιδιά τη δυνατότητα να συμμετάσχουν ενεργά και να χαρούν την επίσκεψή τους στο Μουσείο, μεταβάλλοντάς την σε μια ευχάριστη, δημιουργική εμπειρία. Τα φυλλάδια αυτά αποτελούν χρήσιμο υλικό και για τους εκπαιδευτικούς.

ΘΕΜΑΤΑ ΦΥΛΛΑΔΙΩΝ

Η ελιά και το λάδι - Το σπιτικό καρβέλι
Πέταλα για γαϊδουράκια - Πηλιορείτικο υφαντό
Μυθολογία του Πηλίου - Η ιστορία του χωριού
Το πηλιορείτικο αρχοντικό
Χριστουγεννιάτικα έθιμα
Ζωγραφική με πηλιορείτικα θέματα

Άποψη του Μουσείου

Το λεύκωμα
για τις Μηλιές

ΠΩΛΗΤΗΡΙΟ

- Παρουσίαση του Μουσείου Ελληνικά και Αγγλικά.
- Μεγάλη ποικιλία από κάρτες.
- Αφίσα με τον σταθμό του τρένου.
- Εκπαιδευτικά φυλλάδια για παιδιά.
- Αναμνηστικά αντικείμενα ειδικής παραγωγής για το Μουσείο.
- Λεύκωμα για τις Μηλιές με εικόνες και στοιχεία του χωριού.

Τα έσοδα από τις πωλήσεις χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για να καλύψουν τις δαπάνες λειτουργίας του Μουσείου.

ΒΑΣΙΚΑ ΑΕΙΟΘΕΑΤΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Η **Εκκλησία των Παμμεγίστων Ταξιαρχών** στη κεντρική πλατεία. Εξαιρετο δείγμα Πηλιορείτικης αρχιτεκτονικής 17^{ου} αι. με χρυσοποίκιλτο, ξυλόγλυπτο τέμπλο Ηπειρωτικής τεχνοτροπίας, πλουσιότατη αγιογράφηση και σπάνια ακουστική.

Η **Βιβλιοθήκη Μηλεών**. Από τις πιο σημαντικές της πατρίδας μας, παρουσιάζει σημαντικά κειμήλια της Μηλιώτικης Σχολής, περίπου 3.000 τόμους σπανίων βιβλίων και τη σημαία της Επανάστασης του Πηλίου.

Ο **τάφος των τριών Μηλιωτών λογίων**, Άνθιμου Γαζή, Γρηγορίου Κωνσταντά και Δανιήλ Φιλιππίδη βρίσκεται δίπλα στο χώρο της παλαιάς Μηλιώτικης Σχολής.

Πηλιορείτικα αρχοντικά. Παρ' όλο που το χωριό κήκε το 1943 από τον Γερμανικό στρατό, διασώζονται στις Μηλιές λίγα παλιά αρχοντικά.

Παραδοσιακές βρύσες. Η βρύση Βάππιση στο καλντερίμι που οδηγεί στην Αγία Μαρίνα και η βρύση Καραβουσιάνη κοντά στο σταθμό του τρένου είναι από τα πιο αξιόλογα δείγματα Πηλιορείτικης αρχιτεκτονικής 18^{ου} αι.

Οι Μηλιές είναι η ιδιαίτερη πατρίδα του Άνθιμου Γαζή και του Γρηγορίου Κωνσταντά, οι οποίοι ίδρυσαν, το 1814, τη σχολή «Ψυχής Άκος», που λειτουργεί σήμερα ως Βιβλιοθήκη με σπάνια βιβλία και ιστορικά κειμήλια.

Η βιβλιοθήκη του χωριού

Εκκλησία Παμμεγίστων Ταξιαρχών

Ο παλιός σταθμός του τρένου. Σε μία περιοχή ανυπέρβλητης φυσικής ομορφιάς καταλήγει η διαδρομή του μικρού τρένου που συνέδεε τις Μηλιές με το Βόλο. Λίγο πιο πέρα βρίσκεται η πολύ εντυπωσιακή, μοναδική στο είδος της γέφυρα που σχεδίασε ο Εβαρίστο ντε Κίρικο, πατέρας του γνωστού ζωγράφου.

Η διαδρομή του μικρού τρένου - μια ανεπανάληπτη εμπειρία. Οι επισκέπτες του Μουσείου παροτρύνονται να ταξιδέψουν με το Μουντζούρη, το παλιό τρενάκι του Πηλίου που ξαναλειτούργησε το Μάιο του 1996 μετά από διακοπή 25 ετών. Το τεχνικό αυτό επίτευγμα προσφέρει μία μαγευτική διαδρομή περνώντας λόφους και πλαγιές του βουνού με θέα τον Παγασητικό Κόλπο.

Ο παλιός σταθμός του τρένου

Η διαδρομή του τρένου

ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

Έκθεση γνωριμίας με τις Μηλιές. Από το 1983 εκτός από τη μόνιμη συλλογή το Μουσείο είχε μελετήσει και οργανώσει εκθέσεις με ποικίλα θέματα με στόχο να γίνουν οι Μηλιές γνωστές όχι μόνο στους επισκέπτες του Μουσείου αλλά και στο ευρύτερο κοινό. Η πιο εντυπωσιακή οργανώθηκε το 1984 με σκοπό να γίνει γνωστή στην Ελλάδα και το εξωτερικό η πολιτιστική κληρονομιά του χωριού. Παρουσιάστηκε στην Αθήνα, στο Βόλο, στο Ναύπλιο, στο Εθνογραφικό Μουσείο της Γενεύης και στο Πολιτιστικό Κέντρο του Δήμου Λευκωσίας.

Έκθεση για το τρένακι του Πηλίου. Με αφορμή την επαναλειτουργία του τρένου που συνδέει παλιά τις Μηλιές με το Βόλο, το Μουσείο παρουσιάζει από το 1996 έκθεση με την ιστορία και τη λειτουργία του τρένου που λειτουργεί σε ένα από τα κτίρια του Σταθμού.

«Ελάτε στις Μηλιές. Ζήστε την Πηλιορείτικη παράδοση». Μια εκδήλωση με μεγάλη απήχηση. Η γνωριμία του κοινού με την πολιτιστική κληρονομιά του χωριού ήταν από την ίδρυση της συλλογής κύριο μέλημα και στόχος. Το 1987 και τα επόμενα δύο χρόνια, σε συνεργασία με την Κοινότητα Μηλεών τους τοπικούς τεχνίτες και τις γυναίκες του χωριού, πραγματοποιήθηκε η εκδήλωση «Ελάτε στις Μηλιές - Ζήστε την Πηλιορείτικη παράδοση». Οι επισκέπτες είχαν τη μοναδική ευκαιρία να δουν τους τεχνίτες να δουλεύουν στο χώρο της δουλειάς τους και τις γυναίκες να ασχολούνται με τις καθημερινές εργασίες τους. Οι μαθητές μπορούσαν να συμπληρώσουν ένα εκπαιδευτικό φυλλάδιο εμπλουτίζοντας τις γνώσεις τους.

Καλοκαιρινές εκθέσεις στις Μηλιές. Στο χώρο του Ευδόξιου Πνευματικού Κέντρου και με τη συνεργασία του Πολιτιστικού Συλλόγου, το Μουσείο παρουσίασε τις εκθέσεις: «Ο Κένταυρος Χείρων», «Αργοναυτική Εκστρατεία», «Αρχαίοι Θεοί. Δέντρα, λουλούδια και φυτά» και «Το παιδί και το παιχνίδι» που ολοκληρώθηκε με μια γιορτή που οργάνωσε ο Πολιτιστικός Σύλλογος στη πλατεία του χωριού.

Μικρές εκθέσεις κατά τη διάρκεια όλου του χρόνου. Στην είσοδο του Μουσείου τοποθετούνται πανώ με εικόνες και στοιχεία της λαογραφικής παράδοσης σε μορφή μικρών εκθέσεων με θεματικές αφιερωμένες σε παγκόσμιες ημέρες και άλλες σημαντικές χρονικές περιόδους.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΟΥΣΕΙΟΥ - ΣΧΟΛΕΙΟΥ - ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ ΜΟΥΣΕΙΟΣΚΕΥΩΝ

Η επαφή με τα παιδιά και η συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς είναι από τους πιο σημαντικούς στόχους του Μουσείου Μηλεών.

Για το σκοπό αυτό το Μουσείο έχει μελετήσει και δανείζει δωρεάν από το 1989 μία σειρά από Μουσειοσκευές - κινητό εκπαιδευτικό πρόγραμμα με θέμα τη ζωή στο χωριό. Η Μουσειοσκευή προσφέρει πλούσιο υλικό για να παρουσιαστεί το θέμα μέσα στην τάξη.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΣΤΙΣ ΜΗΛΙΕΣ ΜΟΥΣΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Η δραστηριότητα του Διαγωνισμού ξεκίνησε το 1987 για να γίνει ευρύτερα γνωστή η ύπαρξη του Μουσείου Μηλεών Πηλίου παροτρύνοντας μικρούς και μεγάλους να επισκεφθούν τις Μηλιές. Η ολοένα αυξανόμενη συμμετοχή στο διαγωνισμό ξεπέρασε γρήγορα τις δυνατότητες οργάνωσης που προσέφερε ένα μικρό επαρχιακό Μουσείο και το 1991 την οργάνωση αυτή ανέλαβε το Σωματείο Φίλων του Μουσείου Μηλεών. Με φροντίδα του Σωματείου συνεχίστηκαν οι Διαγωνισμοί και επιλεγμένα έργα παρουσιάστηκαν στο Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης στην Αθήνα υπό την αιγίδα της Ντόλλης Γουλανδρή.

Η προβολή αυτή έδωσε την δυνατότητα να ταξιδέψει έκθεση με επιλεγμένα έργα των Διαγωνισμών στο Μουσείο Παιδικής Τέχνης στο Όσλο, στο Παιδικό Μουσείο στο Μανχάτταν και σε γκαλερί τέχνης στο Λονδίνο. Η πέραν κάθε προσδοκίας επιτυχία των Διαγωνισμών και των εκθέσεων οδήγησε το Σωματείο Φίλων στην απόφαση για την ίδρυση Μουσείου Ελληνικής Παιδικής Τέχνης που εγκαινιάστηκε στην Αθήνα το 1994 με στόχο τη μελέτη και προβολή της παιδικής τέχνης, την αισθητική αγωγή του παιδιού και την ανάπτυξη της παιδικής δημιουργικότητας.

Σε πνεύμα συνεργασίας, το Μουσείο Μηλεών Πηλίου παραχώρησε στο νεοσύστατο Μουσείο Παιδικής Τέχνης χαρακτηριστικά έργα από τους διαγωνισμούς που είχε προκηρύξει.

Η Μουσειοσκευή: Η Ελιά και το λάδι

Τα παιδιά ζωγραφίζουν

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Η ιστορία του χωριού έχει τις ρίζες της στην αρχαιότητα.

Η μυθολογία αναφέρει ότι στο Πήλιο ζούσαν οι Κένταυροι και δίδασκε ο σοφός Χείρωνας. Με ξυλεία του βουνού κτίστηκε η Αργώ, το πλοίο του Ιάσονα και εδώ έγιναν οι γάμοι του Πηλέα και της Θέτιδας.

**Ο κένταυρος Χείρων
διδάσκει τον Αχιλλέα**

**Από την πήλινη επένδυση του θριγκού
του ναού της Κορόπης**

**Κατασκευή της Αργούς
υπό την επίβλεψη
της Θεάς Αθηνάς**

Στην παραθαλάσσια περιοχή της Κορόπης λειτουργούσε τον 5^ο αιώνα π.χ. μαντείο αφιερωμένο στον Απόλλωνα και ανασκαφές έφεραν στο φως ερείπια μίας ακρόπολης, τμήμα του ιερού χώρου και τάφους ρωμαϊκούς.

Το χωριό κτίστηκε στις αρχές του 16^{ου} αιώνα από κατοίκους του χωριού Μηλίες της Εύβοιας, που εγκατέλειψαν το νησί τους για να αποφύγουν την Οθωμανική καταπίεση και τις επιδρομές των Βενετσιάνων.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Οι Οθωμανική Αυτοκρατορία είχε παραχωρήσει ορισμένα προνόμια στα χωριά του Πηλίου και τον 18^ο αιώνα οι Μηλιές ήταν ένα από τα σημαντικά κέντρα της περιοχής. Στον πολιτιστικό τομέα πρωτοστατούσε στα γράμματα με την περίφημη Μηλιώτικη Σχολή που ίδρυσαν το 1814 οι Μηλιώτες λόγιοι, Γαζής, Κωνσταντάς και Φιλιππίδης. Η Βιβλιοθήκη της Σχολής είχε περίπου 10.000 τόμους βιβλίων και η διδασκαλία ακολουθούσε τις νέες τάσεις της εποχής του Διαφωτισμού.

Ο Άνθιμος Γαζής - μέλος της Φιλικής Εταιρείας - οργάνωσε την εξέγερση του Πηλίου και στις 7 Μαΐου 1821 ύψωσε στις Μηλιές τη σημαία της Επανάστασης.

Μετά την απελευθέρωση της Θεσσαλίας το 1881, το χωριό λόγω της παλιάς του αίγλης έγινε δήμος με δικαιοδοσία στα γειτονικά χωριά.

Άνθιμος Γαζής
Άνθιμος Γαζής
Γρηγόριος Κωνσταντάς
Γρηγόριος Κωνσταντάς
Δανιήλ Φιλιππίδης
Δανιήλ Φιλιππίδης

Η σφραγίδα της Μηλιώτικης Σχολής

Η Γεωγραφία Νεωτερική (Βιέννη, 1791) που έγραψαν ο Δανιήλ Φιλιππίδης και ο Γρηγόριος Κωνσταντάς θεωρείται ένα από τα πρώτα και πλέον σημαντικά βιβλία του Νεοελληνικού Διαφωτισμού.

Ο Άνθιμος Γαζής το 1811, με υπόδειξη του Κοραή εξέδωσε στη Βιέννη το περιοδικό Ερμής ο Λόγιος το πιο αξιόλογο προεπαναστατικό έντυπο

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Το 1903 οι Μηλιές συνδέθηκαν σιδηροδρομικώς με το Βόλο και έγιναν σημαντικό εμπορικό κέντρο της περιοχής.

Το 1943 ο Γερμανικός στρατός βάζει φωτιά στο χωριό και εκτελεί 33 Μηλιώτες.

Το 1955 τρομεροί σεισμοί που συγκλονίζουν τη Μαγνησία ολοκληρώνουν τη καταστροφή.

Δύο χρόνια αργότερα μεγάλη παγωνιά καίει χιλιάδες ελαιόδεντρα από τη ρίζα υποχρεώνοντας πολλούς Μηλιώτες να ξενιτευτούν.

Παρ' όλες τις καταστροφές, το χωριό σήμερα σφύζει από ζωή. Με τη λαμπρή ιστορία του, την πολιτιστική του παράδοση και το πανέμορφο τοπίο του, παρουσιάζει ενδιαφέρον για κάθε επισκέπτη.

Το τρένακι του Πηλίου φθάνει στο σταθμό του χωριού

Αυτή είναι
η πολιτιστική παράδοση
της οδοία
τα Δημοτικά Τοπικά
Μουσεία Μηλέων Πηλίου
προσπαθεί να διατηρήσει,
να υροστατέψει
και να κάνει γνωστή
στο κοινό.

ΜΑΚΡΙΝΙΤΣΑ
ΧΑΝΙΑ
ΖΑΓΟΡΑ
ΧΟΡΕΥΤΟ
ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΣ
ΤΣΑΓΚΑΡΑΔΑ

ΑΙΓΑΙΟ ΠΕΛΑΓΟΣ

ΒΟΛΟΣ

ΒΥΖΙΤΣΑ

ΜΗΛΙΕΣ

Ν.ΑΓΧΙΑΛΟΣ

ΑΦΥΣΣΟΣ

ΠΑΓΑΣΗΤΙΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ

ΑΡΓΑΛΑΣΤΗ

ΜΗΛΙΝΑ

ΤΡΙΚΕΡΙ

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΠΙΣΚΕΠΤΗ

Οι Μηλιές βρίσκονται στο Νοτιοδυτικό τμήμα του Πηλίου σε υψόμετρο 360μ. Απέχει 350 χλμ. από την Αθήνα, 240 χλμ. από τη Θεσσαλονίκη και 26 χλμ., από το Βόλο.

Εκτός από τα αξιοθέατα εντός του χωριού η περιοχή προσφέρει πολλούς και ωραιότατους περιπάτους βαδίζοντας σε λιθόστρωτα καλντερίμια που οδηγούν στα γειτονικά χωριά ή στη θάλασσα.

Σε μικρή απόσταση βρίσκονται οι ακρογιαλιές του Παγασητικού και του Αιγαίου.

Οι Μηλιές είναι ένας τόπος για να έρθεις ξανά και ξανά.

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Υπεραστικός αριθμός κλήσης:.....24230

Δημοτική Ενότητα Μηλεών:.....24233 50307

Βιβλιοθήκη:..... 86260

Αγροτικό Ιατρείο Μηλεών:.....86666

Αστυνομικός Σταθμός Μηλεών:.....86222

Φαρμακείο:.....86196

ΚΤΕΛ Βόλου:.....24210 25532

ΟΣΕ Βόλου:24210 39723

**Το σύμβολο του Μουσείου:
Ο κένταυρος Χείρων διδάσκει τον Αχιλλέα**